

cament: *al món* no es pot tornar *alamon* (i un *a lo món* és una impossibilitat absoluta en qualsevol forma de català). És evident que en tenim un antecedent en Carles Ros («quando se habla de una cosa que hay abundancia, y no se sabe fixo el número u peso u medida: el cast. dize *muchísimos u muchísimo, u millares*; y el valenciano lo expresa con esta palabra *umon*», *Dicc. Val.-Cast.* 1764, p. 239); ho confirma Sanelo: «*umon*: cosa en abundancia». És evident que això és el mateix que es diu en cat. comú un *munt* (n'hi ha un *munt*, sap un *munt* de coses), i en el valencià un *montó* o un *muntó*, altrament hi ha a *muntó de coses* etc.

Ja ho veuen així Francesc de B. Moll (AORBB III, 25), i Gulsoy en els seus comentaris a Sanelo. Per acabar-ho d'explicar jo diria que es tracta d'una alteració de *en un mont*: de primer es diria, per ex., *en té en un mont...*, i pronunciat ràpidament, en el parlar deixat dels llauradors, es produeix la soldadura i intervenen les dissimilacions *al-u-mont > alamon*. És colpidor el paral·lisme amb el rossellonès *a l'encop* 'tot alhora' dissimilat des de *en-un-cop*. Si algú objectés encara que *-nt* conserva sensible la *-t* en els parlars valencians, pensem que *tant de i molt dur* es tornen pertot arreu (P. Val. o no) *tan de mol dur*, i que *alamon*, com hem vist, es construeix sobretot davant *de*. És clar que després hi hauria la generalització; i no descartem la possibilitat —innecessària així com així— que hi ajudessin frases com *res del món, lo més bell del món* etc. És erroni, però, ortografiar *alamont* amb *-t* i partir de «*a l'amont*, 'a dalt'» (frase inexistent), com fa *AlcM*.

¹ En rigor el podem dir documentat, car el context imposa esmenar així un *momentaneus* que apareix en els *Acta Sanctorum*, ALLG I, 439. — ² Mentre que a Espuëndolas deien *monterizo* («primero diremos lo *monterido*»), les partides de cap a la serra), 1965. — ³ Potsèr a base de frases generalitzadores com *al món no, tot lo món* etc. Cf., p. ex., «aquella preciosa forma e belea que-m donàs quant fuy creat, he suylada aytant com *al món* he pogut», Eiximenis (*Dones*, § 357, 242v2). Però ja es veu que això està ben lluny del sentit del mot en examen. A l'article *MÓN* hem vist *aumon < almón* gramaticalitzat a Menorca i a Solsona, però significant, únic resultat natural semànticament, 'enlloc'. Tampoc són ben comparables frases com «més arrogants que el món» que cito allà.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:

muntanya, montanya, montanyeta, Montanyó, Montanyeta, muntanyeta, muntanyar, montanyar, muntanyola, muntanyès, muntanyès, muntanyer, muntanyà, muntanyam, muntanyejar, muntanyenc, muntanyia, muntanyós, muntanyut, amuntanyar, muntar, montar, muntada, muntant, montant, muntador, muntadura, muntura, muntament, muntatge, desmuntar, desmuntador, desmuntament, desmunt, munteguera, monter, munter, montaró, muntera, munterar l'herba, amonterar, munterol, monterol, munterull, munturull, munt-

xerull, muntxona, Muntxelló, montet, muntitxol, muntitjol, muntinyol, montinya, muntó, a muntó, un muntó, amuntonar, muntona, muntonada, muntonera, muntonet, munter adj., munter subst. 'caçador', munteria, falcó munterí, monteri, muntès, muntesi, montasí, montarzi, muntadà, muntanada, muntaner, montaner, montea, monteia, montiscó, monticle, monticul, montuós, muntós, montuositat, amuntegar, amuntegament, amuntegador, remuntar, remuntada, remuntament, remunta, tramuntar, -mo-, tramunt, -ont, sobre-muntar, somuntar, Samontà, tramuntana, tramontana, tremuntana, tramuntanada, tramuntanal, tramuntaneta, tramuntanejar, tramuntanell, tramuntanella, tramuntanenc, tramuntaner, tramuntanoi, tramontà, promontori, Montuiri, amunt, amont, per munt, amunter, amuntada, amuntador, mesamunter, damunt, damont dit, damunt dit, amont dit, damont, demunt, mont-de-pietat, muntanya de pietat, montanya de pietat, montalbaña, muntacàrregues, muntabrigues, munta-i-desmunta, munticula, alamon, alamon de, umon.

Multiplicar, V. multi- (MOLT) . *Muntó, muntós, muntura, muntxerull, muntxona*, V. *munt*

MUNYIR, 'treure la llet d'una mamella', del llatí *MŪLGĒRE* id.; també l'it. *mungere*, el port. *mungir* o *munger*, i les formes d'alguns altres dialectes romànics, presenten la mateixa consonant nasal andàmla: que invita a suposar que una base comuna, com ara *MUNGĒRE, degué existir en una fase molt antiga del període romànic del llatí, en el naixement de la qual cooperaria la influència del ll. *emungere* o *munger* 'mocar', 'llevar els mocs', amb la tendència a propagar la nasalitat de la consonant inicial. □ *1.ª doc.*: S. xiv.

És clar que es tracta del nostre verb en les llistes de rims de JMarc (1292) i Aversó (1653.6), en les quals *muny* figura en un seguit de verbs: *gruny, puny, juny, conjuny, besuny* i algun més; el darrer en dóna, de més a més, les altres formes conjugades (*munya, munye, munyi* 565, 954, 1206); figura després en el *Vocab. Cat.-Alemany* de 1502 «*monyir*: melchen»; «*monyir* la vaca: milch di Kuo», darrere «*vacca*: di Kuo» (lín. 1366-7); i en Busa-N.: «*munyir*: mulgeo, immulgeo» (amb una altra estranya explicació «*mun-go, immungo*» com si també significués 'mocar', però potsèr no ho hem de pendre més que com una espècie de connexió pseudo-etimològica, sense base en la llengua real, D-VII-3), ar OPOu només el posa en el capítol «*De coses de llet: munyir*: mulgere; la ahina on se posa la llet ---» (*TbPu.*, 197). *AlcM* en cita testimonis en docs. mall. de 1388 i 1428, així com en la *Manescalía* de Díez, c. 1500.

En terreny més relliscós: «Als convits d'amor - si ls jóvens serveixen / -- / --- forçat és que-l deixen; / mas los vells merexen - gran paga y berena, / car sols per la llet - que d'amor se *muny*, / treballen y suen - y ab bona fahena / la fan venir dolça, - de prop i de lluny», *Procés d. l. Olives*, v. 958; «la viuda -ns demostra l'amor verdadera, / pux ja sap les regles d'amar y servir; / la verge -ns voldria fer naços de cera, /